

ସରସ ଗୀତ

ISBN 81-237-1824-1

1996 (ଶକାବ୍ଦ 1918)

© ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କବିଗଣ, 1996

Sarasa Gita (Oriya)

ଟ 7.00

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ନ୍ୟାସନାଲ୍ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ,

ଏ-5, ଗ୍ରୀନ୍ ପାର୍କ, ନ୍ୟୁଆଦିଲ୍ଲା-110016 ଇଣ୍ଡିଆ ପ୍ରକାଶିତ।

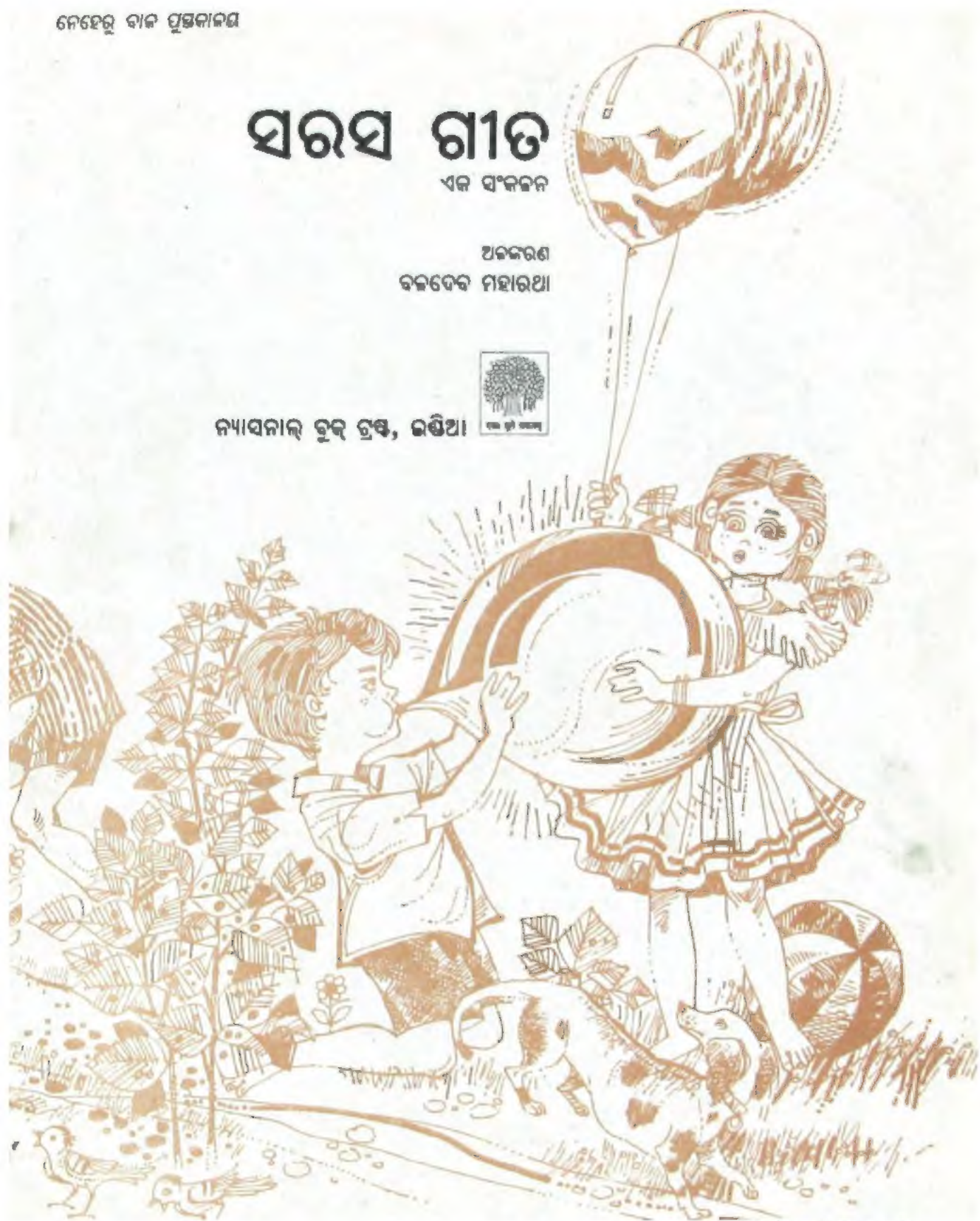
ସରସ ଗୀତ

ଏକ ସଂକଳନ

ଅବଳରଣ
ବଳଦେବ ମହାରଥା

ନ୍ୟାସନାଲ୍ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ

ଫୁଲତୁଲ୍ ଚଢ଼େଇ

ଫୁଲତୁଲ୍ ଚଢ଼େଇ ମୁଁ ଉଡ଼େ ଫୁଲି ଫୁଲିକା
ଫୁଲ ମହୁ ଖାଇଥାଏ ଫୁଲେ ଝୁଲି ଝୁଲିକା ।
ସାଥୀ ମୋର ତମେ ସବୁ ଯେତେ କୁନୁମନିଆ
ଫୁଲତୁଲ୍ ଚଢ଼େଇ ମୁଁ ଫୁଲ ମୋର ଦୁନିଆଁ ।

ରାତି ପାହିଗଲା ଯେବେ ଭର୍ଲ୍ ଆସେ ସୁରୁଯ
ଆକାଶରେ ବୁଣି ଦେଇ ନାଲି ନାଲି ମୁରୁଜ ।
ଗଛ ଡାକୁ ଥିଲୁ କିନା ଫୁଲଟିଏ ଝଢ଼େଇ
ଶେଯ ଛାଡ଼ି ଉଠେ ମୁଁ ଯେ ଫୁଲତୁଲ୍ ଚଢ଼େଇ ।

ନାଲି, ନାଲ, ନେଳି ଫୁଲ ବଗିଚାର ଉତ୍ସାହେ
ଢ଼େଣାମେଲି ଉଡ଼ିଯାଏ ମନହୁଏ ଯୁଆଡ଼େ ।
ଭୋକ କଲେ ଫୁଲ ମହୁ ଥିଲୁ ଥିଲୁ ତୁମର
ଫୁଲ ଡାକେ ଝୁଲି ଖେଳି ମଉଜରେ ଝୁମଇ ।

କୁନି ମୋର ଦେହ ସିନା ସପା ମୋର ମନଟି
ମନେ ମୋର ସତେ ଅବା ପୁନେଇଁର ଜହ୍ନଟି ।
ମନ ତଳେ ଚିକେ ମୋର ନଥାଏ ତ ବଢ଼େଇ
ହସି ଖେଳି ଉଡ଼େ ମୁଁ ଯେ ଫୁଲତୁଲ୍ ଚଢ଼େଇ ।

ସୁନାମଣି ରାଉତ

ଡାକବାଲା

ମାଟିଆ ଖାକି ପୋଷାକ ନାଲ
ସାଇକଲର ଘଣ୍ଟି ବଜାଇ
“ଚିଟି ଆସିଛି ନିଅହେ ଭାଇ”
କରଇ ଯିଏ ହଲ୍ଲା

ଖୁସି ମନରେ ଗାଇ ସେ ଗୀତ
କରଇ ନିତି ଆମରି ହିତ
ସିଏତ ଆମ ସବୁରି ମିତ
ନାଆଁ ତା’ ଡାକବାଲା ।

ବେଳ ତେଣୁ ସେ କାମକୁ ଯାଏ
ଘରକୁ ଘର ନିଇତି ଧାଏଁ
ଚିଟି କି ଟଙ୍କା ଯାହାକି ଥାଏ
ଦିଅଇ ସେ ତ ବାଣ୍ଟି

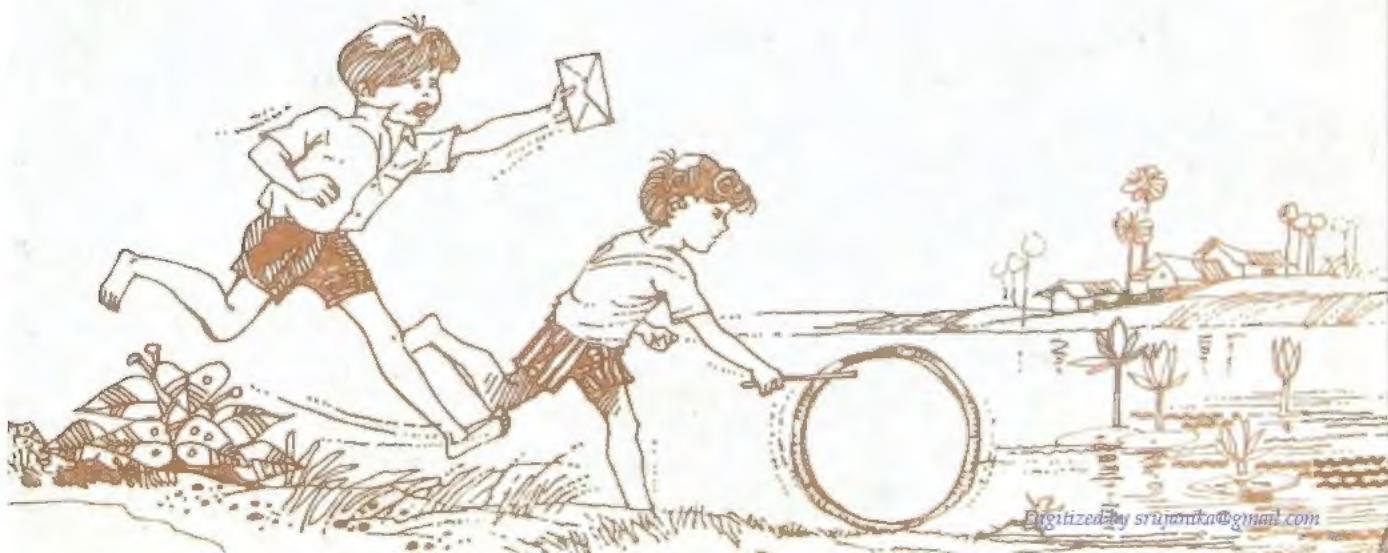

କାମରେ ସିଏ କରେନି ଚିଲି
ସାଜକି ସାଜ ମାରଇ ଚିଲି
ହଜିଲା ଚିଠି ଖୋଜି ସେ ଦିଏ
ଚିଠି ମୁଣିକୁ ଘାଡ଼ି ।

ମାନେନି ସିଏ ବରଷା ଖରା
ଜୀବନ ତା'ର କଷଣ ଗରା
କାମରେ ମାଟି ଥାଏ ସେ ପରା
ନଥାଏ ତା'କୁ ଚର

ସରିକୁ ମଣେ ଆପଣା ପରି
ନିଜର କାମ ଯାଏ ସେ କରି
ଠେରୁ ତା'ର ହସର ଝରି
ଝରଇ ଝର ଝର ।

ସୁନାମଣି ରାଉତ

ଫୁଲଟିଏ ଫୁଟିଲା

ବଗିଚାରେ କଜିଟିଏ ଫୁଲ ହୋଇ ଫୁଟିଲା
ମହ ମହ ବାସ ତା'ର ଚଉଦିଗେ ଛୁଟିଲା
ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡ ମହମାଛି
ଫୁଲ ସବୁ ବାଛି ବାଛି
ମିଠା ମହ ପିଇବାକୁ ଫୁଲପାଶେ ଯୁଟିଲା ।

ସୁଲୁସୁଲୁ ପବନରେ ଦୋହଲାଇ ମଥାଟି
କୁଲୁକୁଲୁ ହସ ହସି ଫୁଲକହେ କଥାଟି—
“ଆସୁ ବାଆ ଆସୁ ଝଡ଼
ବରଷା କି ନିଆଁରଡ଼
ଡରିବିନି କାହାକୁ ମୁଁ ହେବିନାହିଁ ଅଥାଟି

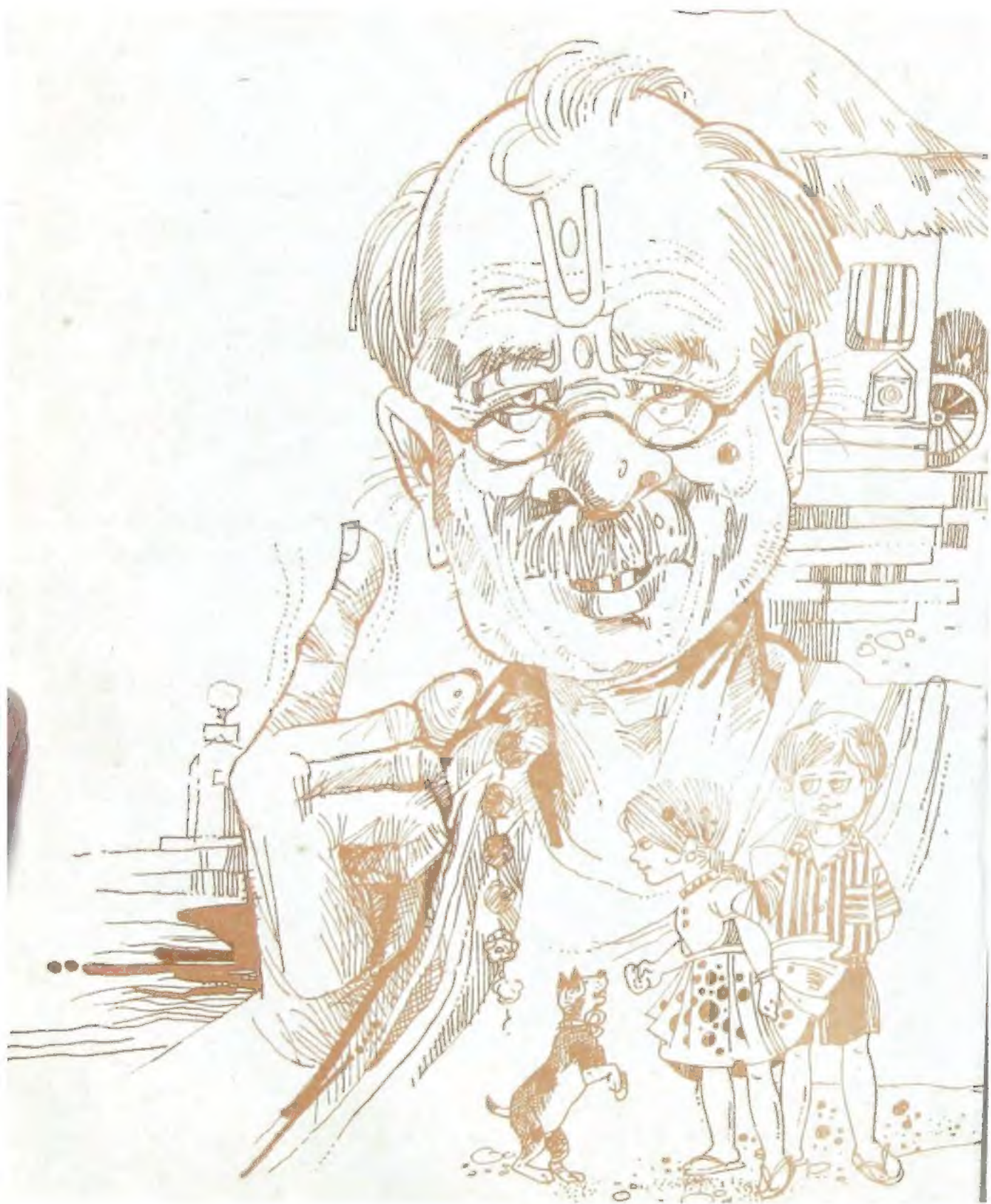

ସକାଳୁଆ କାକରରେ ଡିଡିଡିଡି ପୁଲିବି
ଶିରିଶିରି ପବନରେ ଥୁରିଥୁରି ଝୁଲିବି
ସୁରୁଯାଁ ଖରାଖାଇ
ପବନରେ ଗାତ ଗାଇ
ଚଢ଼ିବିଗେ ବାସରାରି ହସଝାରି ବୁଲିବି।”

ନାଲିନାଲି ସୁରୁଯାଁ ପୁରୁବରେ ଉଠିଲା
କଳାରାତି ଅଂଧାର ଯେ ଧାରେ ଧାରେ ଚୁଟିଲା
ମନସୁଖେ ହସି ହସି
ପାଖୁଡ଼ାରୁ ଖସି ଖସି
ବଗିଚାର କଡ଼ିଟିଏ ପୁଲ ହୋଇ ପୁଟିଲା।

ସୁନାମଣି ରାଉତ

ନାଆଁଟି ମୋର ଘର

ନାଆଁଟି ମୋର ଘର
ସକଳ ପାଖେ ଆଦର ମୋର
ନାହିଁ ଆପଣା ପର।

ରାଜାଙ୍କ ପାଖେ ରାଜା ନଥର
ପ୍ରଜାଙ୍କ ପାଖେ କୁଡ଼ିଆ ଘର
ପଶୁଙ୍କ ପାଇଁ ବସା ମୋ ନାମ
ପକ୍ଷୀଙ୍କ ପାଇଁ ନାଡ଼।

ଗରିବ ଧନୀ କିଏ କେମିତି
ମୋ ପାଇଁ ଯିଏ ଭାବେ ଯେମିତି
ସକଳ ପାଇଁ ସମ ଆଦର
ସମ ଭାବନା ମୋର

ରାତିରୁ ଦିନ ଦିନରୁ ରାତି
କୋଳରେ ପାଇ ପୁରାଏ ଛାତି
ସପା ସୁତୁରା ରଖିଲେ ମୋତେ
ଦିଶେ ମୁଁ କି ସୁନ୍ଦର।

କୁନି ମୁନିଠୁ ପାକୁଆ ଅଜା
ନାଟିକୁଡ଼ି ଯେ କରନ୍ତି ମଜା
କାହାକୁ କେବେ କହେନି କିଛି
କରେନି ହତାଦର।

ହସ ଖୁସିରେ ଚଳିଲେ ତୁମେ
ହସିବ ଦେଖ ହସିବା ଆମେ
ତୁମ ସୁନାମେ ବଢ଼ିବ ନାମ
ଦେଖ ବିଦେଶେ ମୋର
ନାଆଁଟି ମୋର ଘର।

ବାରେହୁ ନାଥ ମହାବି

ବେଙ୍ଗୁଳା ନାନାର ପକଡ଼ି ଛଣା

ବେଙ୍ଗୁଳି ନାନା ବସିଛି ଚାହିଁ

ବେଙ୍ଗ ନନାର ବାଟ

ବେଙ୍ଗ ନନାଟି ଯାଇଛି ତୋଟା

ଆଣିବ ଜାକ କାଠ।

ରଖୁଛି ତେଲ ଅତା ପିଆଜ

ବେସନ ଲଙ୍କା ପାଣି

ବସିଛି ଚାହିଁ ଜାକ ଆସିଲେ

ପକଡ଼ି ଦେବ ଛାଣି।

ଜାକକୁ ଧରି ବେଙ୍ଗ ନନାଟି

ଆସିଲା ହରି ହରି

ବେଙ୍ଗୁଳା ନାନା ତରତରରେ

ଲଗାଇ ଦେଲା ଚୁଲି।

ପୁଅ ପୁତୁରା ନାତି ନାତୁଣୀ

ଭଉଣୀ ଆଉ ଭାଇ

ପକଡ଼ି ଛଣା ଦେଖିବା ପାଇଁ

ଆସିଲେ ଧାଇଁ ଧାଇଁ।

ତେଲ ଜଡ଼େଇ ଚୁଲିରେ ରଖି
 ବେସନ ଦେଲା ଗୋଟି
 ପକଡ଼ି ଛଣା ଦେଖିବା ପାଇଁ
 ନାଟିଲେ ହଳି ହଳି ।
 ବେସନ ପତି ତେଲ ଜଡ଼େଇ
 ପୁଟିଲା ଚୋଟି ଚୋଟି
 ପକଡ଼ି ଦେଖି ସଜିବି ଉଠି
 ଡେଇଁଲେ ଖସି ଖସି ।

ବୀରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମହାନ୍ତି

କନ୍ଧାଚୁଡ଼ା ଉଷୁଡ଼ା

କନ୍ଧାଚୁଡ଼ା ଉଷୁଡ଼ା

ଆଉ ଚମ ଧୁଡ଼ୁ ଧୁଡ଼ୁ

ଅଜା ଚମ ଧୋକଡ଼ା ।

ଅଜା ଧରି ତାରାଟେ

ଖାଇଥିଲେ ଚୁଡ଼ା ଛୁଡ଼ା

କରି ଦେଲେ ହଲ୍ଲାଟେ ।

ଆଉ ବସି ବାଡ଼ିରେ

ପାରୁ ଥିଲା ବିରି ବଡ଼ି

ଧାର୍ଯ୍ୟ ଗଲା ଛାଡ଼ିରେ

ଆଉ ଯାଇ ଦେଖିଲା

ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡେ ଅଜା ବସି

କାନ୍ଦୁଥିଲେ ଏକଲା ।

ଆଉ ବସି କାହିଁଲା

ଅଜା ଆଇକର କାନ୍ଦ

ଗାଆଁ ସାରା କମିଲା ।

ଗାଆଁ ଲୋକେ ଆସିଲେ

ଅଜା ଆଉ କାନ୍ଦ ଦେଖୁ

ତାଙ୍କ ସାଥେ କାନ୍ଦିଲେ ।

ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡ ଛୋଟିଆ

ଶିକାରକୁ ଯାଉଥିଲେ

ରାଜା ପୁଅ ହଟିଆ ।

ପାତ୍ର ମନ୍ଦା ସାଥିରେ

ରାଜା ପୁଅ ପଚାରିଲେ

କିଏ ହେଲା ଏଥିରେ ।

ଯଦୁ ମଧୁ ଦଳେଇ
 ପାରିଲେନି କହି କିଛି
 କାବା ହେଲେ ଅନେଇ ।
 ଆଜି କହେ ଅଜାକୁ
 ସତ କଥା କହି ଦିଅ
 ଆମ ଦେଶ ରାଜାକୁ ।
 ଅଜା ଭଠି ଧାଇଁଲେ
 ରାଜା ପୁଅ ପାଶେ ଯାଇ
 ମନ କଥା କହିଲେ ।

ଚୁଡ଼ା ଭୁଜା ଭିତରେ
 ଗୋଡ଼ି ଗୋଟେ ରହିଥିଲା
 ବାଜିଗଲା ଦାଗରେ ।
 ରାଜା ଶୁଣି ହସିଲେ
 ଏଇ କଥା ପାଇଁ କିଆଁ
 ଗାଆଁ ଲୋକ କାନ୍ଦିଲେ ।
 ଲୋକେ ହେଲେ ଡାକିଆଁ
 କିଛି ନାହିଁ ବୋଲି କହି
 ହଲ୍ଲା କଲେ ଦୁନିଆଁ ।

ଭଲା କଥା ଭଲାରେ
 ନ ବୁଝି ନ ଶୁଣି କେବେ
 କର ନାହିଁ ହଲ୍ଲାରେ ।

ବୀରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମହାନ୍ତି

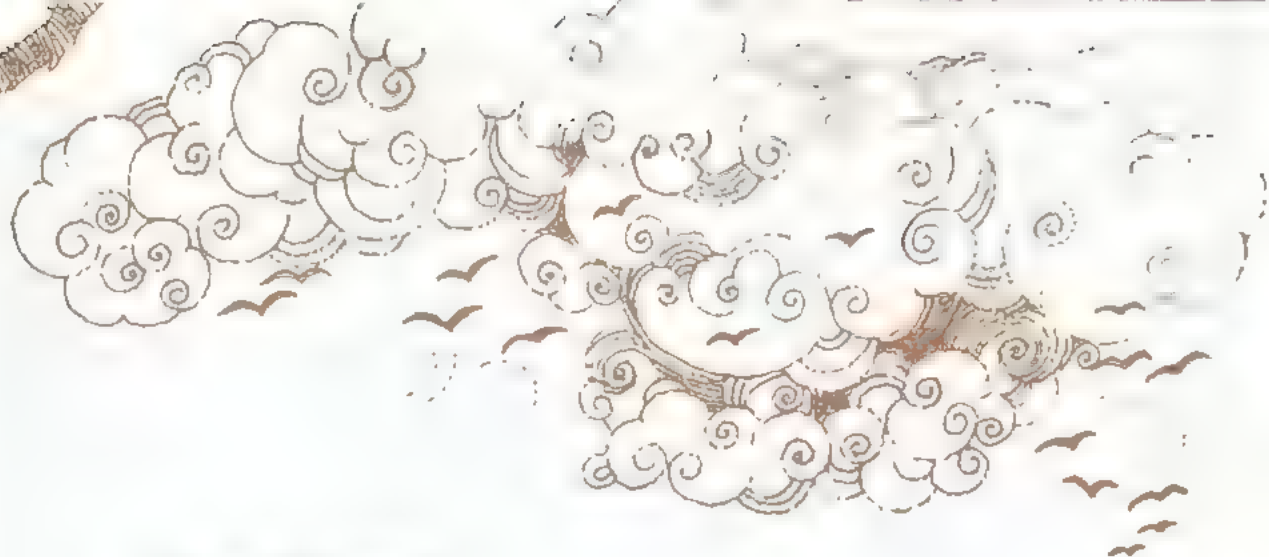
ଚିକି ଚଢ଼େଇ

ଚିକି ଚଢ଼େଇ ଚିକି ଚଢ଼େଇ
ପବନ ପାଥେ କରୁ ଲଢ଼େଇ
ଆକାଶେ ଯାଉ ଭାଡ଼ି
କେବେ ତ ଲାଉଁ
ପାରେନା ହୁଇଁ
ତତେ ମୋ ଚିକି ଗୁଡ଼ି ।

ଚିକି ଚଢ଼େଇ ଚିକି ଚଢ଼େଇ
ଅକସ ନିତି ଦଉ ଛତେଇ
ବଡ଼ି ସକାଳୁ ଭାବି
ଆଖି ମଜି ମୁଁ ନିଦରୁ ଉଠେ
ଦିନ ହେଲାଣି ଭାବି ।

ଚିକି ଚଢ଼େଇ ଚିକି ଚଢ଼େଇ
ମୁନିଆଁ ତୋ'ର ଅଣ୍ଟ ବଢ଼େଇ
ପାଟିଲା ପଲ ଖାଉ
ଗଛ ମୂଳରେ
ଖୁସିରେ ଆମେ
ତୋ' ଆଡ଼େ ଚାହିଁଥାଉ ।

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
 ଭଟିଯାଇ ତୁ ଡେଣା ବାଡେଇ
 ଦୂର ଗାଈଡେ କେବେ
 ହୁଆ ପାଇଁ ତୋ ଆହାର ଆଣୁ
 ଫେରି ଆସୁ ତୁ ଯେବେ ।

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
 ଟିକିଏ ହେଲେ ନାହିଁ ବଢ଼େଇ
 ଉଛରେ ଭାତି ଏତେ
 ଗରବ କେବେ କରିବି ନାହିଁ
 ବଡ଼ ହେଲେ ବି ଯେତେ ।

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
 ତୋ ସାଥେ ମତେ ନେ ଉଡେଇ
 ନୀଳ ଆକାଶ ପରେ
 ମେଘ ସାଥରେ
 ଶୁଷିରେ ମୁହିଁ
 ଖେଳିବି ଆଜି ଥରେ ।

ବଳିମା ଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ

ମାଙ୍କଡ଼

ନାଆଁ ତାର ମାଙ୍କଡ଼
ଖାଏ କଷି କାଙ୍କଡ଼
ମୁହଁ କଳା ବାନ୍ଧର
ଦିଶେ ନାହିଁ ସୁନ୍ଦର ।

ଚାରିଗୋଡ଼େ ଚାଲଇ
ତାଳେ ଯେବେ ଝୁଲଇ
ଆଉ ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟି
କରେ ହାତ ପାଇଟି ।

ଛୁଅ ଜାକି ପେଟରେ
ଧାଏ ଭାରି ଆସରେ

ତେଇଁ ତେଇଁ ତାଳରେ
ବୁଲେ ଚୋଟା ମାଙ୍କଡ଼େ ।

ବେଳେ ବେଳେ ଆସଇ
ବଞ୍ଚିଗାରେ ପଶଇ
ଛାଜି ତାଙ୍କ ପତର
କରେ ଛିନି ଛତର ।

ହାତ ତାର ବଢ଼େଇ
ପୁଲ ପକ ଛିଢ଼େଇ
ଦେଇ ଟିକେ ପାଟିରେ
ପିଉଟିଏ ମାଟିରେ ।

ଆସିଗଲେ କୁକୁର
ତରରେ ସେ ଆତୁର
ଚାହିଁ ଚାହିଁ ପଛକୁ
ଧାଇଁ ଯାଏ ଗଛକୁ ।

ଥାଇ ଗଛ ଉପରେ
ଖେଳି ଉଠେ ରାଗରେ
ନାଆଁ ତାର ମାଙ୍କଡ଼
ଖାଏ କଷି କାଙ୍କଡ଼ ।

ବଢ଼ିମ ତନ୍ତ୍ର ନାୟକ

ରେଳଗାଡ଼ି

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି

ଛୁକ୍ ଛୁକ୍ ଛୁକ୍ ଧୁଆଁ ଛାଡ଼ି

ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଦଉଡ଼େ

ଦୁଇଗୋଟି ଲୁହା ଧାରଣା ଉପରେ

ବାଟ ତା'ର କେବେ ନହୁଡ଼େ ।

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି

ତା ଦେହରେ ଡବା ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି

ଲାଗି ଅଛି କେତେ ବାଗରେ

ଆମ ମୁଣ୍ଡ ପରି ଭଞ୍ଜିନ ଗୋଟିଏ

ରହିଛି ତା ସବା ଆଗରେ ।

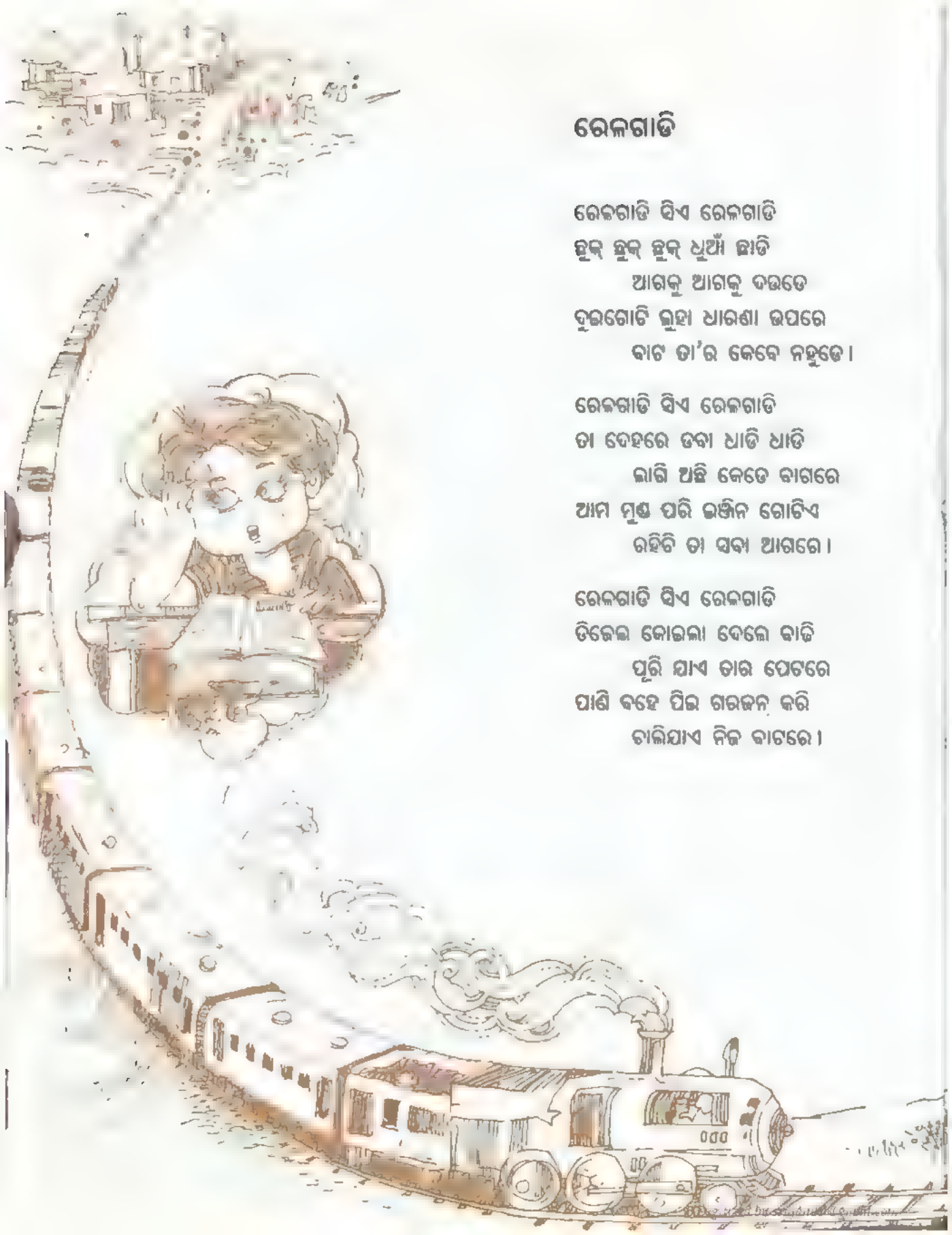
ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି

ଡିଜେଲ କୋଇଲା ଦେଲେ ବାଡ଼ି

ପୂରି ଯାଏ ତାର ପେଟରେ

ପାଣି ବହେ ପିଇ ଗରଜନ କରି

ଚାଲିଯାଏ ନିଜ ବାଟରେ ।

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି
ଧାଇଁବାର ମଜା ଆପେ ଛାଡ଼ି
ଷ୍ଟେସନରେ ସେ ଅଟକେ
କେତେ ଯେ କାହାକୁ କୋଳରେ ପୂରାଇ
ଧାଏଁ ବିକୃଳିର ଛବିକେ ।

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି
ଗାଆଁ ଗଣ୍ଡା କେତେ ପଛେ ଛାଡ଼ି
ଧାଏଁ ବିକା ବଣ ଗିଡ଼ରେ
ଅଟକି ଯାଏନି ବରଷା ଝଡ଼ରେ
କୁହୁଡ଼ି ବା ଖରା ଶାତରେ ।

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି
କେତେ କାହା ପରେ ଯାଏ ମାଡ଼ି
ପଡ଼ିଗଲେ ତାର ଆଗରେ
ଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ହେଉ ମଣିଷ ବି ହେଉ
ହେଉ ଅବା ସିଂହ ବାଘରେ ।

ବଳିମ ଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ

ବିଲୁଆ ନନାର ବାହାଘର

ତୁରୀ ବାଜେ ଯେଁ ଯେଁ
କାହାକାହା ଚେଁ ଚେଁ
ସାଲପଡ଼ିଶା ସାଜସାଥୁଏ
ହସନ୍ତି କିଆଁ ହେଁ ହେଁ ?

କଥା ସାଙ୍ଗକୁ ଚିକିଏ ନଥା
ଏତେ କଥାକୁ ନଥିଲା ନଥା
ବିଲୁଆ ନନାର ବାହାଘର
ସେଥିଲାଗି ଏତେ ଚରବର ।

ଖନ୍ଦା ଶାବରେ ଥାରିସା, ପୁରି
ତାଳ ଚିଅନ୍ତି ସେଁ ସେଁ
ସାଲ ପଡ଼ିଶା ସାଜସାଥୁଏ
ହସନ୍ତି କିଆଁ ହେଁ ହେଁ ?

ବାଣ ପୁରୁଛି ତୋ' ତୋ
 ଘରଟା ଶୁଭେ ଘୋ' ଘୋ'
 ବିଲୁଆ ନଳା ସ୍ନେହ ମତର
 ତୋଷିବ ସଦା ଆମ ଅନ୍ତର ।

ତୋବିଆ ସାଥେ ତାର ପକାର
 ମହୁରା ବାତେ ପେଁ ପେଁ
 ସାର ପଟିଶା ସାଜସାଥୁଏ
 ହସି ଚିଆଁ ହେଁ ହେଁ ?

ମାନସ ରଞ୍ଜନ ସାମଲ

ଫାଲୁଆ

ଆମରି ଗାଆଁର ଫାଲୁଆ
 ଖାଇ ଦେଲା ଥଣ୍ଡା ହାଲୁଆ
 ଧରି ନେଲା ତା'କୁ ଗାଲୁଆ
 ଗୋଡ଼ ମାରିଗଲା କାଲୁଆ ।

ବିଛଣା ଧରିଲା ଫାଲୁଆ
 ବାପା ଯାଇଥିଲେ ବାରିଆ
 ଆଣିଲେ ଓଷଧ ନାରିଆ
 ଫାଲୁଆ,
 ଖାଇବ କି ଆଉ ହାଲୁଆ ?

ମାନସ ରଞ୍ଜନ ସାମଲ

Printed by Aravali Printers New Delhi-20

ଟ 7.00

ନିଆଁସନାଲ ବୁକ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

